

Муниципальне право

Презентація виконана д.ю.н.,
професором, професором кафедри
конституційного та адміністративного
права, Верлос Н.В.

Поняття, предмет та метод муніципального права

За своєю суттю

За своїм змістом

За формою

У системі права

- ▣ Муніципальне право є складовою частиною системи права України. Воно тісно пов'язано з іншими галузями права. Найтісніший зв'язок існує з конституційним правом, за рахунок норм якого формується поперед усього муніципальне право.
- ▣ Муніципальне право як комплексна галузь тісно пов'язане також з рядом галузей приватного права, зокрема цивільним, трудовим, житловим та іншими.

Влада

здійснюється народом публічно і
поділяється на:

публічну
державну і

публічну
самоврядну

Муніципальне право – це комплексна галузь права, яка становить собою сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини, які складаються в процесі визнання, становлення, організації та здійснення муніципальної влади, реалізації та захисту муніципальних прав особистості, та виражають основні цінності муніципальної демократії.

Предметом муніципального права є суспільні відносини, що виникають в процесі вирішення територіальними громадами, органами та посадовими особами публічної влади питань місцевого значення, а також забезпечення на місцевому рівні прав і свобод людини і громадянина.

Методи муніципального права

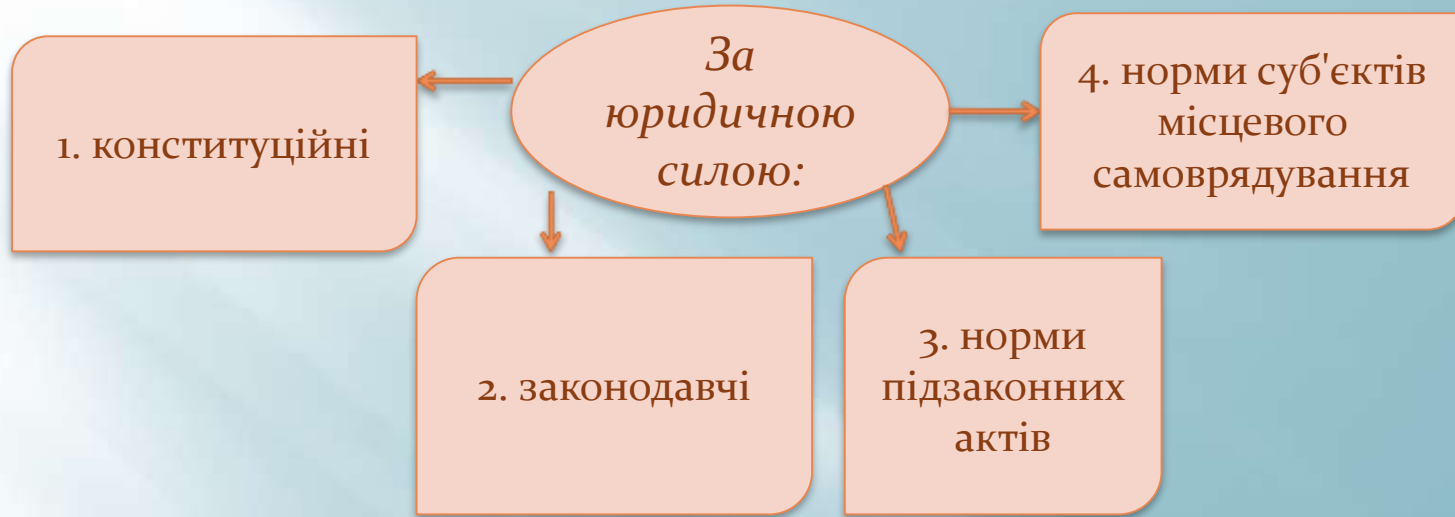
<u>Назва</u>	<u>Форма</u>
імперативний	владні розпорядження
диспозитивний	права громадян
рекомендаційний	рекомендації, поради
декларативний	проголошення

Система муніципального права

Муніципально-правова норма – це встановлений народом, державою, територіальною громадою або органом місцевого самоврядування загальнообов'язковий припис, що містить правила поведінки суб'єктів суспільних відносин в сфері місцевого самоврядування; забезпечується за допомогою внутрішнього переконання або легального примусу.

Класифікація муніципально-правових норм

За змістом волі, що
виражається в
муніципально-правових
нормах:

1.
уповноважуючі

2. зобов'язуючі

3. забороняючі

4.
дозвільні

За характером здійснюваних функцій:

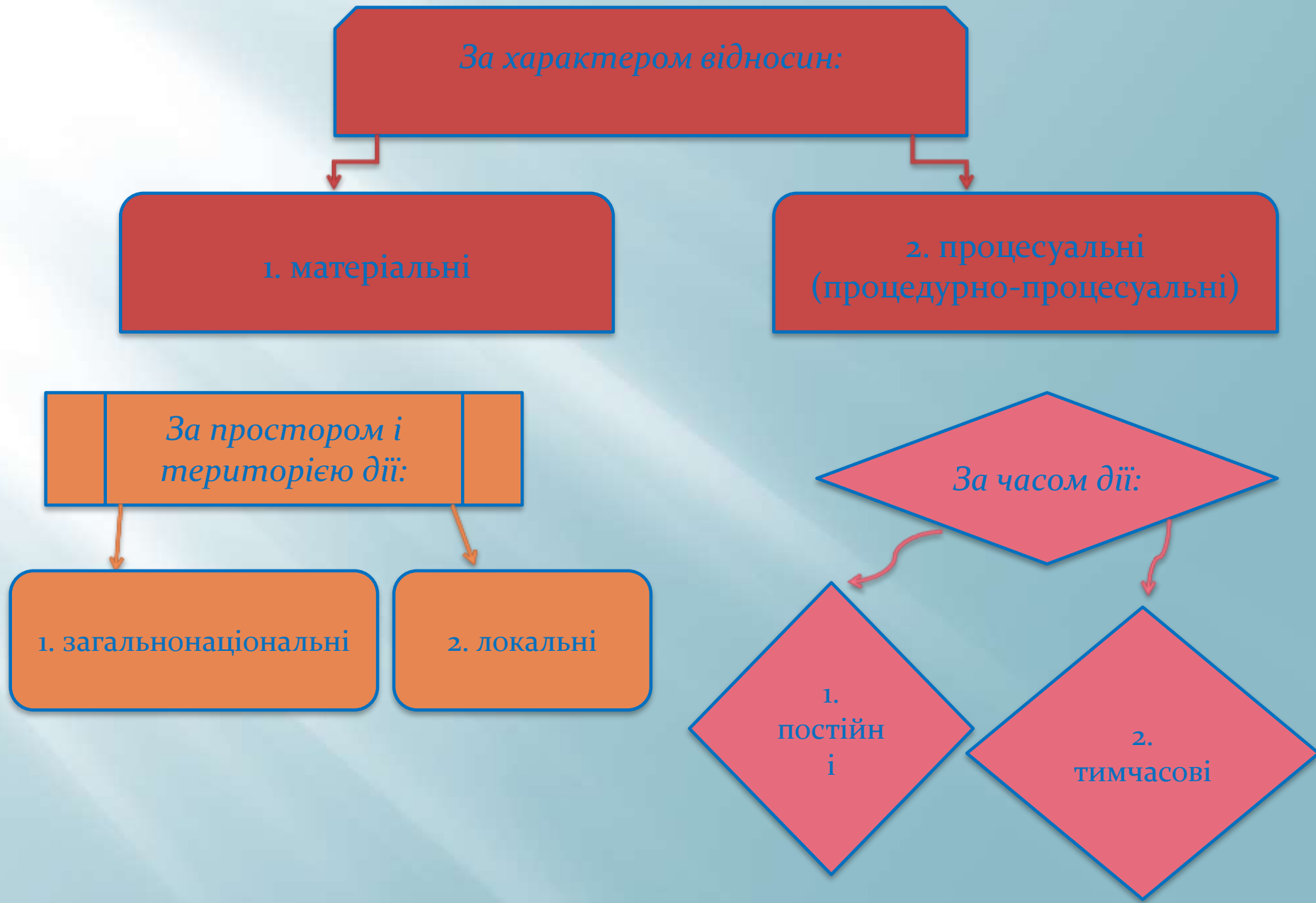
1.
правотворчі

2.
установчі

3.
регулятивні

4.
охоронні

Поняття, принципи та система місцевого самоврядування

Місьцеве самоврядування в Україні - це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста - самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

здійснюється

безпосередньо

територіальними
громадами сіл, селищ,
міст

через ради

районні
та обласні ради, які
представляють спільні
інтереси
територіальних
громад сіл, селищ, міст.

сільські,
селищні, міські
ради та їх
виконавчі органи

судового захисту прав
місцевого самоврядування

державної підтримки та
гарантії місцевого
самоврядування

законності

поєднання місцевих і
державних інтересів

народовладдя

Основні принципи місцевого самоврядування:

колегіальності

виборності

гласності

правової, організаційної та
матеріально-фінансової
самостійності в межах
визначених повноважень

підзвітності та
відповідальності перед
територіальними
громадами їх органів та
посадових осіб

Територіальну громаду

Система
місцевого
самоврядування

Сільську, селищну, міську раду

Сільського, селищного,
міського голову

Районні в місті ради

Система місцевого самоврядування включає:

Виконавчі органи сільської, селищної, міської
ради

Органи самоорганізації населення

Районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси
територіальних громад сіл, селищ, міст

Територіальна громада

жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр

На референдумі

Надання згоди на:

Рішення про добровільне об'єднання територіальних громад

Вихід із складу сільської громади

Об'єднання комунального майна

Формування спільного бюджету

Створення спільних органів місцевого самоврядування

Сільський, селищний, міський ГОЛОВА

Сільський, селищний, міський голова є головною посадовою особою територіальної громади відповідно села (добровільного об'єднання в одну територіальну громаду жителів кількох сіл), селища, міста.

Відповідно до ч. 3 ст. 141 Конституції України, статус і повноваження голів визначаються законом.

Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів.

Верховна Рада України; Закон
від 10.07.2010

Про місцеве самоврядування в Україні

Верховна Рада України; Закон
від 21.05.1997

Як і депутати представницьких органів місцевого самоврядування, голова обирається відповідною територіальною громадою на основі загального, прямого виборчого права шляхом таємного голосування (ч. 2 ст. 141 Конституції України).

Відповідно до ст. 2 Закону України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" від 10.07.10

Вибори сільських, селищних, міських голів проводяться:

за мажоритарною системою

відносної більшості

в єдиному одномандатному виборчому окрузі

Строк
повноважень

голови — **5** років.

межі якого збігаються з межами відповідно села (кількох сіл, жителі яких добровільно об'єдналися у сільську громаду), селища, міста згідно з існуючим адміністративно-територіальним устроєм.

На голову ради, як і на депутатів представницьких органів місцевого самоврядування, поширюється принцип несумісництва посад.

Сільський, селищний, міський голова

не може!!!

суміщати свою службову діяльність з іншою посадою, в тому числі на громадських засадах

бути депутатом будь-якої ради

займатися підприємницькою діяльністю, одержувати від цього прибуток.

крім викладацької, наукової та творчої у позаробочий час

Отже, сільський, селищний, міський голова виступає одноосібним представником територіальної громади та її виконавчих органів, головує на засіданнях ради.

Дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови

Повноваження сільського, селищного, міського голови припиняються достроково у разі:

Його звернення з особистою заявою

Припинення його громадянства

Рішення суду про притягнення за корупційне правопорушення

Порушення вимог сумісності

Визнання недієздатним

набрання законної сили обвинувального вироку

смерті

Повноваження припиняються

З дня прийняття відповідною радою рішення, яким береться до відома зазначений факт

Правовий статус депутатів місцевих рад

Про статус
депутата Верховної
Ради Автономної
Республіки Крим
Верховна Рада
України; Закон
від 22.12.2006

Про місцеве
самоврядування в
Україні
Верховна Рада
України; Закон
від 21.05.1997

Нормативна
база

Про вибори депутатів
Верховної Ради
Автономної
Республіки Крим,
місцевих рад та
сільських, селищних,
міських голів.
Верховна Рада
України; Закон
від 10.07.2010

Про статус
депутатів місцевих
рад
Верховна Рада
України; Закон
від 11.07.2002

Депутат сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради є представником інтересів територіальної громади села, селища, міста чи їх громад, який відповідно до Конституції України і Закону України "Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" обирається на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування на строк, встановлений Конституцією України"

Депутат місцевої ради як представник інтересів територіальної громади, виборців свого виборчого округу

зобов'язаний:

виражати і захищати інтереси відповідної територіальної громади та її частини - виборців свого виборчого округу

брати активну участь у здійсненні місцевого самоврядування.

виконувати їх доручення в межах своїх повноважень, наданих законом

Повноваження депутата місцевої ради

починаються

з дня відкриття першої сесії відповідної ради з моменту офіційного оголошення підсумків виборів відповідною територіальною виборчою комісією

закінчуються

в день відкриття першої сесії цієї ради нового скликання, крім передбачених законом випадків дострокового припинення повноважень депутата місцевої ради або ради, до складу якої його обрано.

Дострокове припинення повноважень депутата місцевої ради

Поєднання депутатської діяльності з виконанням виробничих або службових обов'язків

Депутат місцевої ради здійснює свої повноваження, не пориваючи з виробничою або службовою діяльністю.

Депутат місцевої ради, обраний:

секретарем сільської, селищної, міської ради

Головою районної, обласної, районної у місті ради

заступником голови районної, обласної, районної у місті ради

працює у відповідній раді на постійній основі

не може суміщати свою службову діяльність з іншою роботою, у тому числі на громадських засадах

займатися підприємницькою діяльністю, одержувати від цього прибуток, якщо інше не передбачено законом.

(за винятком викладацької, наукової та творчої у позаробочий час)

Несумісність статусу депутата місцевої ради з деякими посадами та видами діяльності

Депутат місцевої ради не може мати іншого представницького мандата.

Депутат місцевої ради, обраний:

секретарем
сільської,
селищної, міської
ради

Головою районної,
обласної, районної
у місті ради

заступником голови
районної,
обласної, районної
у місті ради

Інша робота на
постійній основі в
раді

не може поєднувати свою службову діяльність на цій посаді з:

посадою керівника місцевого органу виконавчої влади чи на іншій посаді, на яку поширюються вимоги Конституції та законів України щодо обмеження сумісництва,

Депутат місцевої ради є відповідальним перед виборцями свого виборчого округу і їм підзвітним. У своїй роботі у виборчому окрузі взаємодіє з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, органами самоорганізації населення, трудовими колективами, об'єднаннями громадян.

Загальний склад (кількість депутатів) сільської, селищної, міської, районної у місті ради має становити при чисельності:

- 1) до 1 тисячі жителів - від 12 до 16 депутатів включно;
- 2) від 1 тисячі до 3 тисяч жителів - від 16 до 20 депутатів включно;
- 3) від 3 тисяч до 5 тисяч жителів - від 20 до 30 депутатів включно;
- 4) від 5 тисяч до 20 тисяч жителів - від 30 до 36 депутатів включно;
- 5) від 20 тисяч до 50 тисяч жителів - від 36 до 46 депутатів включно;
- 6) від 50 тисяч до 100 тисяч жителів - від 36 до 50 депутатів включно;
- 7) від 100 тисяч до 250 тисяч жителів - від 40 до 60 депутатів включно;
- 8) від 250 тисяч до 500 тисяч жителів - від 50 до 76 депутатів включно;
- 9) від 500 тисяч до 1 мільйона жителів - від 60 до 90 депутатів включно;
- 10) від 1 мільйона до 2 мільйонів жителів - від 76 до 120 депутатів включно;
- 11) понад 2 мільйони жителів - від 76 до 150 депутатів включно.

Особливості місцевого самоврядування на рівні області, району, міст Києва та Севастополя

Представницьким органом Автономної Республіки Крим є Верховна Рада Автономної Республіки Крим. Верховна Рада у межах своїх повноважень приймає рішення та постанови, які є обов'язковими до виконання в Автономній Республіці Крим.

Обласна чи районна рада
може висловити

недовіру

голови відповідної місцевої
державної адміністрації

на підставі
чого

Президент України
приймає рішення і дає
обґрунтовану відповідь.

Якщо недовіру голові районної чи
обласної державної адміністрації
висловили **2/3** депутатів від складу
відповідної ради, Президент України
приймає рішення про відставку голови
місцевої державної адміністрації.

Для забезпечення реалізації спільних соціально-економічних і культурних програм територіальних громад доходи бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів формуються за рахунок наступних платежів:

25 відсотків плати за землю, що сплачується (перераховується) згідно з Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб» на території Автономної Республіки Крим та відповідної області;

плати за ліцензії на провадження певних видів господарської діяльності та сертифікати, що видаються Радою міністрів Автономної Республіки Крим та обласними державними адміністраціями.

50 відсотків податку з доходів фізичних осіб, що сплачується (перераховується) згідно з Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб» на території сіл, селищ, міст районного значення та їх об'єднань;

15 відсотків плати за землю, що сплачується на території сіл, селищ, міст районного значення та їх об'єднань;

плати за ліцензії на провадження певних видів господарської діяльності та сертифікати, що видаються районними державними адміністраціями;

плати за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, що сплачується (перераховується) згідно з Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб» районними державними адміністраціями;

надходження адміністративних штрафів, що накладаються районними державними адміністраціями або утвореними ними в установленому порядку адміністративними комісіями.

Органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

На будинках, де працюють ради та їх виконавчі комітети, піднімається Державний Прапор України.

СТАТУТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ СЕЛА, СЕЛИЩА, МІСТА

підлягає державній реєстрації в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань.

Органи самоорганізації населення

Органи самоорганізації населення - представницькі органи, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин, для вирішення завдань, передбачених цим Законом;

Основними завданнями органів самоорганізації населення є:

1) створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України;

2) задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг;

3) участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території, інших місцевих програм.

